

En dan nemen we afscheid van de kluten; eveneens van de vischdiefjes, die hier ook broeden en wier even behendige als sierlijke zwenkingen een wellust voor het oog waren.

Thans naar Neeltjesnol, de hoogste duintop van dit gedeelte van Texel. We genieten van het heerlijk panorama, dat zich hier in alle richtingen voor ons ontrolt.

Wat ligt vooral ook dat dorpje daar mooi.

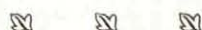
De huizen, waarvan de grijze en roode daken half schuil gaan in het groen, rijen zich aaneen tot een waarlijk schoon geheel, dat de spot drijft met alle protesten tegen lintbebouwing.

In 't midden het vriendelijke kerkje met zijn vrij hoogen, lichtgrijs getinten toren, waarvan de spits lange jaren een van de gegevens was voor den zeeman, om zich te oriënteren.

Dit dorpje dan (Den Hoorn) met zijn vriendelijke, rustige en arbeidzame bewoners willen we even bezoeken, om daarmee onze excursie te besluiten.

Haarlem, Mei '34.

S. BOON.

HET SLOE ALS VOGELGEBIED.

In 1871 werd de spoordam door het Sloe gelegd. Sedert die tijd is de dichtslibbing van het Sloe, sterker en sterker geworden.

Zoowel in het Noord- als in het Zuid-Sloe treft men nu een uitgestrekt schor aan.

Niet dat er voor die tijd geen schor was. Reeds in 1847 is in het Noord-Sloe de Sebastiaan de Lange polder ingedijkt en omstreeks 1857 de Caland polder. Veel plezier heeft men van dit

land nooit beleefd. Vooral na het leggen van de dam, heeft het gedurig van stormvloed en te lijden gehad. De kosten aan de dijken werden zoo hoog dat men tenslotte van verder behoud heeft af moeten zien.

In 1906 heeft men de beide polders weer prijsgegeven.

Nu herinneren nog een enkele muur en een paar brokken dijk aan hetgeen het vroeger was. Er om heen liggen nu, vooral aan de Z.-O. kant, groote schorren, die tesamen met die polders het z.g. Oranjeplaatje vormen.

De vegetatie is evenals die op onze andere schor-

Fig. 1. Zon op het kale slik in het Noord-Sloe.

ren: Obione, zeekraal, melde, lamsoor, zoutgras enz.; ertusschen het bekende korte gras, waarop de schapen nog al verlekkerd zijn.

Aan de kanten van de breede krekken is een typische vegetatie van *Spartina stricta* (Slijkgras), een tamelijk onbekende in andere schorgebieden.

In het Zuid-Sloe is de vegetatie een ietsje anders, naast de gewone schorplanten is er een gewel-

HET SLOE ALS VOGELGEBIED 61

dige *Spartina* aangroei. Dit is niet de stricta van de Noordkant, maar een soort die oorspronkelijk uit het Bristol Channel (Engeland) afkomstig is, de *Spartina Townsendi*. Deze is hooger en forscher dan de stricta. Hoewel deze soort in het Noord-Sloe ook aangeplant is, is deze hier mislukt. Het Noord-Sloe heeft een ander zoutgehalte dan het Zuid-Sloe en hiervoor schijnt de *Townsendi* erg gevoelig te zijn. Van de geweldige *Spartina*-groei in het Zuid-Sloe is een groote versnelling van het aanslibben het gevolg geweest.

Overal ziet men deze lange rietachtige plant verder in het kale slib dringen. Op de allérhoogste plaatsen trekt het zich langzaam terug. We zouden het dus eenigszins als een zôneplant kunnen beschouwen.

Pas midden in de zomer begint de plant goed uit te schieten en begint hij te bloeien. De aren vallen op door de lange meeldraden die er uitwapperen.

Nu moet men niet denken dat alles schor is. Integendeel, in het Noord-Sloe is nog het allergrootste gedeelte slik. Ook in het Zuid-Sloe is er een heele breede kreek, waardoor bij vloed nog steeds de schepen met wegmateriaal, en in de herfst, met bieten varen.

Verder zijn er nog tientallen andere krekken en kreekjes.

En nu kom ik op hetgeen, over wat ik een en ander vertellen wou.

Al deze krekken en kreekjes nu, bieden een pracht voedsel- en schuilplaats aan de meest verschillende soorten vogels.

Ik wil niet beweren dat het aantal vogels zoo groot is als bijv. op de Beer of bij de Eendrachtpolder op Texel. Dit is zeker, het is belangrijker dan menig een vermoeden zou.

Laten we het als een verkleinde uitgave van zulke gebieden beschouwen.

Het slik is bij eb een voedselplaats voor honderden pluviertjes. Op de hoge kanten zitten vaak groote troepen scholeksters, zilverpluvieren, strandloopers, bontbekjes ja wat niet al, in bonte mengeling dooreen.

Naast de meer algemeene soorten zooals wulpen, tureluurs en rosse grutto's, vinden we hier ook de minder talrijke pluvieren.

Vooral op de steil afgeslagen schorkanten ontmoet je steenloopers. In de smalle en diepe kreekjes is het een bij uitstek geschikte plaats voor de schuwere vogels. In de nazomer jaag je telkens de oeverloopers op, die er met een schel bu-iet van door gaan.

Met een beetje geluk ontmoet je ook het Witgatje en een enkele keer ook de boschruiter.

Later in de tijd zoeken troepjes groenpootruiters, soms tot de borst in het water staand, de randen van de krekken af.

In de nazomer zien we geregeld, zij het dan van ver, de lepelaars. Eens waren er over de dertig, in gewone gevallen zoo'n stuk of vijf. Reigers en aalscholvers zijn vaste bezoekers.

In de herfst en winter is het een waar eenden-paradijs. Bij vloed zie je soms troepen van meer dan duizend smienten.

In de smallere krekken zit het soms vol met wilde eenden, bergeenden, wintertalingen en slobbers. Met vloed komen brilduikers en middelste zaggers, al duikend, de groote krekken opzwemmen.

Tusschen de Obione zie je bij vorst soms wel troepen ganzen van ver over de vijfhonderd vogels. De heele zomer door zien we hier de kluten. Het begint in 't voorjaar met een troepje

Fig. 2. Steeds dringt de *Spartina* dieper in het slik.

van zoo'n twintig dieren. Dan blijven ze steeds in aantal toenemen. In Augustus 1933 bedroeg dit aantal stellig wel meer dan vijftienhonderd vogels! Een pracht gezicht om zoo'n groote troep van die kromsnebben bezig te zien. Jammer genoeg is het overwinteren aan de Sloedam zoo goed als uit. Wel duiken ze nog zoo nu en dan in de winter een keertje op, maar dikwijls is dit niet.

Naast de water- en slikbewoners mogen we vooral de zangvogels niet vergeten. Het schor biedt een schier onuitputtelijke voorraad voedsel aan de zaad- en insectenetende vogels.

Groote troepen vinkachtigen zoeken in de herfst de planten af. Vooral in de Spartina en Obione zit het vaak vol. Je ziet er massa's piepers en leeuweriken.

In herfst en winter trekken groote wolken spreeuwen, al fourageerend, over de schorren.

In de Spartina scharrelt de rietgors; bij de dam ook de roodborstapuit.

Zoo'n massa vogels brengt, zooals haast van zelf spreekt, de aanwezigheid van roofvogels met zich mee. Naast de sperwer en torenvalk, zien we er de slechtvalk jagen. Deze laatste jaagt uitsluitend op storm- en kokmeeuwen, die hier in massa's overnachten.

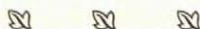
In de nazomer zwerven de bruine- en aschgrauwe kiekendief over de toppen van de Spartina. Later komt de blauwe kiekendief ook. Zooals deze winter zijn er weer twee paartjes van die grijsblauwe roovers. Telkens zie je ze zich omgooien, om dan op het een of ander neer te ploffen.

We kunnen in onze opsomming nog zoo wel een poosje doorgaan. Het is ook niet de bedoeling een opsomming te geven van alle soorten vogels die er te zien zijn. De bedoeling is dit gebied, dat ook als broedgebied niet onaardig is, een beetje aan de vergetelheid te ontrukken.

Vier jaar lang komen we geregeld aan het Sloe, en in de vele keeren, dat we er geweest zijn hebben we al heel wat aardige dingen gezien.

Vergeleken bij andere gebieden is het alleszins waard meer onderzocht te worden.

DANY TUYNMAN.

VOGELS IN THIJSSSE'S HOF.

U kent Thijssse's Hof natuurlijk, aan drie kanten omringd door het Bloemendaalsche Bosch, waarin Thijssse alle duinplanten een plaatsje gaf. Bij den aanleg van het park werd een kom gegraven, om als duinplasje te fungeeren. Nu wij al zooveel jaren verder zijn, broedt het waterhoentje er tusschen de weelderige moerasvegetatie. 8 Mei '33 zat het op 8 eieren en toonde, toen ik het nest op een meter of twee naderde zijn hoogste „verontwaardiging” door keffen en heftig op het water slaan met de vleugels, zonder weg te zwemmen (aandacht afleiden van het nest). Ik heb toen maar spoedig den aftocht geblazen. 18 Mei zwommen zwarte donsjongen achter de ouders aan.

Voor nachtegalen is Thijssse's Hof een uitgezocht plekje. Dikwijls zongen er twee tegelijk. Vermoedelijk hebben zij er ook gebroed. Dit kan niet gezegd worden van matkop en glanskop, twee soorten zwartkopmeezen, die aan het geluid gemakkelijk te onderscheiden zijn en er waren waargenomen door den heer Thijssse. 8 Mei kwam een glanskopmees alarmeeren boven een kat, die door den tuin liep, zoodat vermoedelijk het nest wel in de buurt zat. Daar in den tuin geen natuurlijke boomholten voorkomen, zijn er 14 nestkastjes opgehangen voor vogels, die alleen in holten broeden. Zoo hangen er 9 voor meezen en 5 voor roodstaartjes. Hierin vond ik in 1933: 8 broedsels van koolmees, 2 van pimpelmees en 2 van roodstaartje (totaal 12). Een van de twee roodstaartlegsels werd door eekhoorn of vlaamsche gaai uitgehaald. Van het andere en van de beide pimpellegsels vlogen de jongen goed uit. De 8 koolmeesbroedsels bevatten resp. aan eieren en uitgevlogen jongen (de laatste tusschen haakjes) 5 (3), 7 of 8 (1), 7 (6), 8? (1), 8 (6), 8 (6), 8(6?), 12 (5). Het totaal aantal gelegde koolmeeseieren bedroeg 63 à 65, gem. per broedsel 8. Het totaal aantal uitgevlogen jongen bedraagt echter slechts ongeveer 34, dus